

เพ็ญนภา คล้ายสิงห์โต 2549: การศึกษาวิเคราะห์การสนทนาระหว่างแพทย์และผู้ป่วยในการตรวจ
รักษาโรค ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตรประยุกต์) สาขาภาษาศาสตรประยุกต์
ภาควิชาภาษาศาสตร ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ม.ล. จรัลวิไล จรุงโรจน์, อ.ค. 184 หน้า
ISBN 974-16-1967-7

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาระหว่างแพทย์และผู้ป่วยใน 2 ประเด็นคือ 1.เปรียบเทียบประเภท
ของการเปลี่ยนประเด็น และ 2. ศึกษารูปแบบของคำเรียกขานที่แพทย์ใช้เรียกผู้ป่วยที่จำแนกตามอายุและเพศ
ของแพทย์และผู้ป่วย

ตัวอย่างในการศึกษา คือ บทสนทนาระหว่างแพทย์และผู้ป่วยในการตรวจรักษาโรคจำนวน 120 บท
สนทนา ประกอบด้วยบทสนทนาของนายแพทย์จำนวน 4 คนที่สนทนากับผู้ป่วยจำนวน 60 คนและบทสนทนา
ของแพทย์หญิงจำนวน 4 คนกับผู้ป่วยจำนวน 62 คน จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลส่วนตัวของแพทย์และผู้ป่วยมา
จำแนกปัจจัยทางสังคมคือ เพศและอายุ เพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสามารถสรุปได้
ดังนี้คือ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเภทการเปลี่ยนประเด็น พบว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานบางส่วนคือ
การเปลี่ยนประเด็นที่จำแนกตามความสัมพันธ์กับประเด็นเก่าของแพทย์มีความแตกต่างกับการเปลี่ยนประเด็น
โดยผู้ป่วยคือ ผู้ป่วยมีการเปลี่ยนประเด็นที่เป็นการเปลี่ยนจุดเน้นมากที่สุดซึ่งแตกต่างกับการเปลี่ยนประเด็นโดย
แพทย์ที่มีการเปลี่ยนเรื่องใหม่มากที่สุด และการเปลี่ยนประเด็นที่จำแนกตามความหมายใหม่ของแพทย์มีความ
แตกต่างกับการเปลี่ยนประเด็นโดยผู้ป่วย คือ ผู้ป่วยมีการเปลี่ยนประเด็นที่มีความหมายเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด
ส่วนแพทย์นั้นมีการเปลี่ยนประเด็นที่มีความหมายเกี่ยวกับคู่สนทนามากที่สุด ส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
คือในประเภทการเปลี่ยนประเด็นที่จำแนกตามลักษณะผลัดทั้งแพทย์และผู้ป่วยมีการเปลี่ยนประเด็นในผลัดใหม่
เช่นเดียวกัน และผลการศึกษาเกี่ยวกับคำเรียกขานของแพทย์ พบรูปแบบคำเรียกขานทั้งหมด 8 รูปแบบซึ่ง
ปรากฏทั้งรูปแบบที่มีส่วนประกอบเดียวและส่วนประกอบหลายส่วน คำเรียกขานที่ใช้ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ
ส่วนที่ต้องปรากฏเสมอ อาจเป็นส่วนประกอบใดส่วนประกอบหนึ่ง หรือสามารถรวมกับส่วนประกอบอื่นและ
เรียงลำดับก่อนหลังดังต่อไปนี้ 1.สรรพนาม/คำนำหน้า 2.คำเรียกญาติ 3.ชื่อ และอีกส่วนประกอบหนึ่งคือส่วนที่
มีหรือไม่มีก็ได้ ได้แก่ คำลงท้าย จากผลการศึกษาพบว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานบางส่วน คือ แพทย์หญิง
มีการใช้คำเรียกขานแปรไปตามอายุของผู้ป่วย และเมื่อจำแนกตามเพศและอายุผู้ป่วยพบว่าแพทย์หญิงมีการใช้
คำเรียกขานแปรไปตามกลุ่มผู้ป่วยที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับแพทย์ ส่วนการใช้คำเรียกขานของนายแพทย์
พบว่าไม่มีการแปรของคำเรียกขานเลย

เพ็ญนภา คล้ายสิงห์โต
ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

23 / พ.ค. / 49